

***Lecanora strobilina* (Spreng.) Kieff. – новий вид лишайника для рівнинної частини України**

ВАЛЕРІЙ ВІКТОРОВИЧ ДАРМОСТУК

DARMOSTUK V.V. (2014). *Lecanora strobilina* (Spreng.) Kieff. – new lichen species for the plain part of Ukraine. *Chornomors'k. bot. z.*, **10** (2): 244-245. doi: 10.14255/2308-9628/14.102/8.

The information about new lichen species for the plain part of Ukraine – *Lecanora strobilina* (Spreng.) Kieff. is presented. It was found in artificial silvicultural forests in the valley of the Ingulets river on dry twigs of *Pinus sylvestris* L. Our sample is a second finding of *Lecanora strobilina* in Ukraine.

Keywords: Lecanora strobilina, plain part of Ukraine

ДАРМОСТУК В.В. (2014). *Lecanora strobilina* (Spreng.) Kieff. – новий вид лишайника для рівнинної частини України. *Чорноморськ. бот. ж.*, **10** (2): 244-245. doi: 10.14255/2308-9628/14.102/8.

Наводимо дані щодо нового для рівнинної частини України виду лишайника *Lecanora strobilina* (Spreng.) Kieff., який знайдено в штучних лісонасадженнях долини р. Інгулець на корі сухих гілок *Pinus sylvestris* L. Цей зразок є другою знахідкою вищезазначеного виду в Україні.

Ключові слова: Lecanora strobilina, рівнинна частина України

ДАРМОСТУК В.В. (2014). *Lecanora strobilina* (Spreng.) Kieff. – новый вид лишайника для равнинной части Украины. *Черноморск. бот. ж.*, **10** (2): 244-245. doi: 10.14255/2308-9628/14.102/8.

Приводим данные по новому виду лишайника для равнинной части Украины *Lecanora strobilina* (Spreng.) Kieff., который найден в искусственных лесонасаждениях долины реки Ингулец на коре сухих веток *Pinus sylvestris* L. Этот образец является второй находкой вышеупомянутого вида в Украине.

Ключевые слова: Lecanora strobilina, равнинная часть Украины

Досліджуючи видовий склад заповідних урочищ долини р. Інгулець, а саме штучного лісонасадження Недогірський ліс, на корі *Pinus sylvestris* L. нами було знайдено лишайник роду *Lecanora* світло-зеленувато-жовтого кольору. При детальному вивченні цього зразку виявилось, що він належить до нового для рівнинної частини України виду лишайнику *Lecanora strobilina* (Spreng.) Kieff. – опис якого ми надаємо нижче.

Матеріали та методи досліджень

Зразок лишайника зібрано автором під час польових досліджень у 2012 р. на території заповідного урочища Недогірський ліс. Визначення проводили за стандартною методикою [KONDRATYUK, 2008]. Зразок лишайника зберігається у ліхенологічному гербарії Херсонського державного університету (KHER).

LECANORA STROBILINA (Spreng.) Kieff., Bull. Soc. Hist. Nat. Metz 19: 74 (1895).

Слань у вигляді суцільних, слабо розвинених або зернистих ареол, які часто зливаються. Ареоли опуклі, 0,10–0,25 мм у діаметрі, без корового шару. Слань від білого до зеленувато-жовтувато-сірого кольору, іноді вкрита кристалами терпеноїдів. Апотеції округлі, рідко поодинокі, здебільшого щільно скупчені, сидячі, зі слабо звуженими краями, 0,30–0,40 (–0,90) мм у діаметрі. Диск від жовтуватого до оранжево-

коричневого кольору, часто з рожевим відтінком, плоский або злегка опуклий. Край апотецію світло-сірий або такого ж кольору, як слань. Епітецій зеленуватого кольору. Парафізи прості або розгалужені, вершини не розширені, 0,7–1,0 мкм завширшки і 1,0–1,5 мкм заввишки. Гіменій безбарвний або блідо-жовтого кольору (35–) 40–50 мкм заввишки; субгіменій безбарвний, 30–65 мкм заввишки; гіпотецій безбарвний або блідо-жовтий, 35–135 мкм завтовшки. Сумки булавовидні, 8-спорові 35–45×10–17 мкм. Аскоспори безбарвні, вузькоеліпсоїдні (8,5–) 10,6–12,4 (–16,5)×(3–) 3,3–3,8 (–4,5) мкм. Пікнідії не розвиваються. Слань від К–, С–, Р–, КС–, від UV+ забарвлюється в блідо-жовтий колір. Слань містить уснинову кислоту.

Місцезнаходження. Херсонська область, Великоолександрівський район, заповідне урочище Недогірський ліс, 06.10.2012, збір. В.В. Дармоустук (*KHER № 1111*).

Екологія. На сухих гілках нижнього ярусу хвойних дерев (*Pinus sylvestris* L.).

Поширення. В Україні цей вид був знайдений нещодавно в незайманих букових лісах Українських Карпат [ДУМЕТРОВА et al., 2013]. В Європі цей вид відомий з Естонії [RANDLANE, SAAG, SUJA, 2005], Словаччини [BATIC et al., 2003], Великої Британії [SMITH et al., 2009], Португалії [VAN DEN BOOM, 2006]. Були також повідомлення з Туреччини [ASLAN, GUTTOVA, 2008] та США [LENDEMER, KNUDSEN, 2006].

Примітки. *Lecanora strobilina* близька за зовнішнім виглядом та екологічними умовами зростання до *L. americana* (B. de Lesd.) Printzen та *L. confusa* Almb., але останні не містять уснинову кислоту та мають менші за розміром апотеції. Морфологічно схожий вид *L. summicata* (Ach.) Ach. відрізняється опуклими апотеціями та сланевим краєм, що зникає.

Подяка

Автор щиро вдячний проф. Ходосовцеву О.Є. за допомогу під час визначення лишайника, перевірку результатів дослідження і за надання науково-методичної літератури.

References

- ASLAN A., GUTTOVA A. (2008). Lichens from the Batman, Mardin, Osmaniye, and Sivas regions of Turkey. *Mycotaxon*, **103**: 141-144.
- BATIC F., PRIMOZIC K., SURINA B., TROST T., MAYRHOFFER H. (2003). Contributions to the lichen flora of Slovenia X. Lichens from the Slovenian Julian Alps. *Herzogia*, **16**: 143-154.
- ДУМЕТРОВА Л., НАДЬЄЙНА О., НАУМОВИЧ А., КЕЛЛЕР С., СХЕЙДЕГГЕР С. (2013). Primeval beech forests of Ukrainian Carpathians are sanctuaries for rare and endangered epiphytic lichens. *Herzogia*, **26**: 73-89.
- KONDRATYUK S.YA. (2008). Indykatsiia stanu navkolyshnoho seredovyscha Ukrainy za dopomohou lyshaynykiv. K.:Nauk. Dumka: 336 p. [КОНДРАТЮК С.Я. (2008). Індикація стану навколишнього середовища України за допомогою лишайників. К.: Наук. думка: 336 с.]
- LENDEMER C.J., KNUDSEN K., (2009). Two New Usnic Acid Containing Species of *Lecanora* from Western North America. *Opuscula Philolichenum*, **6**: 73-80.
- RANDLANE, SAAG, SUJA (2005). The lichen biota of three nature reserves in island Saaremaa, Estonia. *Folia Cryptog. Estonica, Fasc.*, **47**: 85-96.
- SMITH C.W., APTROOT B.J., COPPINS B.J., FLECHER A., GILBERT O.L., JAMES P.W., WOLSELEY P.A. (2009). The Lichens of Great Britain and Ireland. *Nat. Hist. Mus. Publ.*: 1046 p.
- VAN DEN BOOM (2006). Contribution to the flora of Portugal: lichens and lichenicolous fungi. *Osterr. Z. Pilzk.*: 5-15.
- WIRTH V. (1995). Die Flechten Baden–Wurttembergs. Ulmer, Stuttgart, **1-2**: 1006 p.

Рекомендує до друку
О.Є Ходосовцев

Отримано 05.05.2014

Адреса автора:

В.В. Дармоустук
Херсонський державний університет
вул. 40 Років Жовтня, 27
Херсон, 73000
e-mail: valeriy_d@i.ua

Author's address:

V.V. Darmostuk
Kherson State University
27, 40 Rokiv Zhovtnya st.
Kherson, 73000
e-mail: valeriy_d@i.ua